01.03.24 **У**κρ.λ**i**τ

Клас: 9-А,Б

Вч.: Харенко Ю.А.

Тарас Шевченко. «І мертвим, і живим, і ненародженим...»

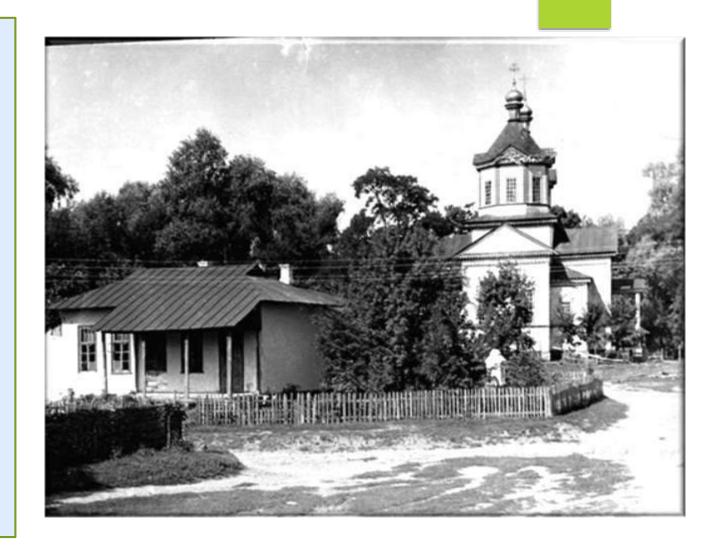
ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ «ЗЕМЛЯЧКІВ» У ПОСЛАННІ. ВИКРИТТЯ КОНФОРМІЗМУ. ЗАСУДЖЕННЯ КОМПЛЕКСУ МЕНШОВАРТОСТІ

Мета:

- ознайомитися з ідейно-художнім змістом твору, з'ясувати історичні передумови його виникнення, розкрити зміст моральних настанов у творі, суть роздумів поета про причини тяжкого життя поневоленого народу;
- розвивати вміння висловлювати власні судження з приводу прочитаного, проведення паралелей з реальним сучасним життям;
- виховувати активну громадянську позицію, патріотизм, почуття поваги до людської гідності, велику повагу до Шевченка та його геніальної творчості.

«І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє»

Цей вірш з'явився 14 грудня 1845 року в містечку В'юнище

У 1843 р. Шевченко мандрує Україною...

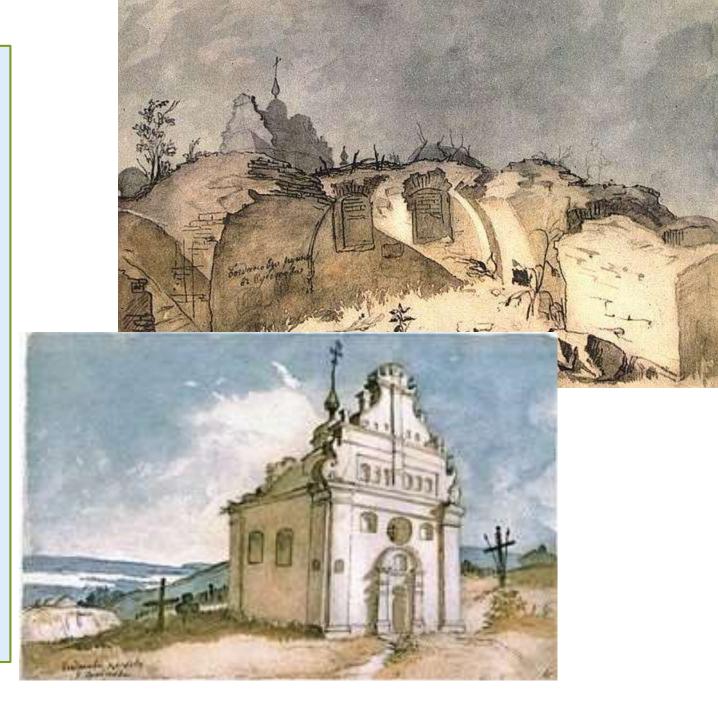
Восени цього ж року прибуває до Суботова

Це колишня резиденція Богдана Хмельницького

Змалював побачене: козацькі хрести на полях, церкву, збудовану гетьманом і розриті москалями підземелля – залишки гетьманських палат.

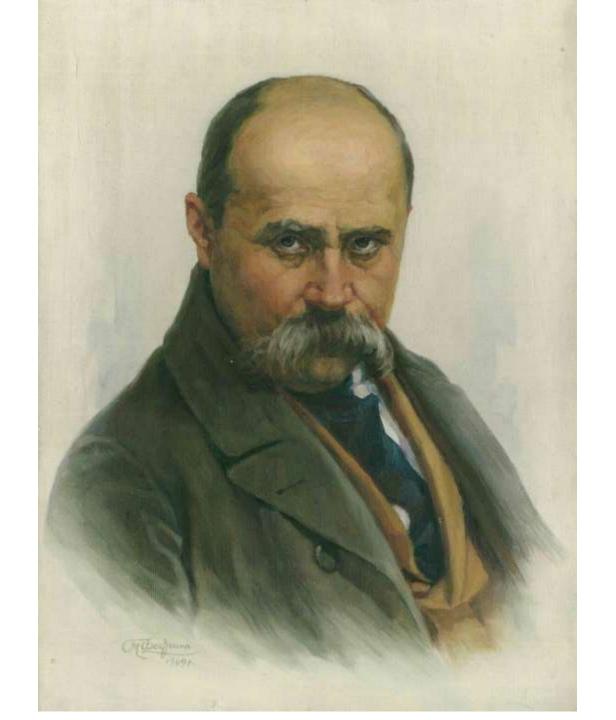

Шевченко пише в 1844 році в листі до Я. Кухаренка: «Був я торік на Україні: був у Межигірського Спаса, і на Хортиці, і скрізь був, і все плакав. Сплюндрували нашу Україну катової віри німота з москалями, щоб вони показилися»

Шевченко бачив важке становище українців, сором повної національної неволі, ганьбу національної **зради**

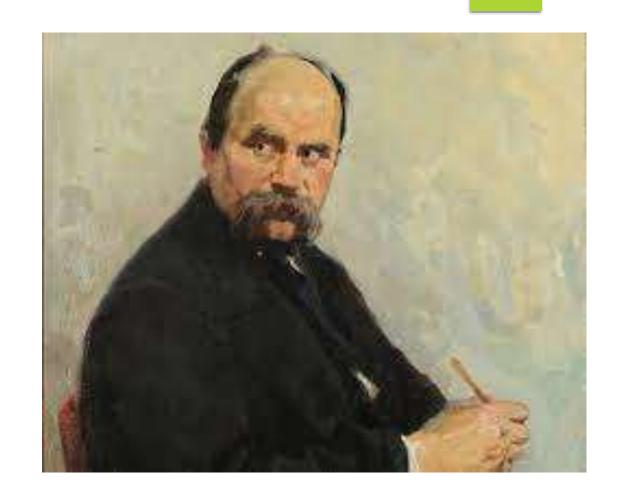

«Я прозрівати став потроху...» - каже Шевченко у вірші «Три літа».

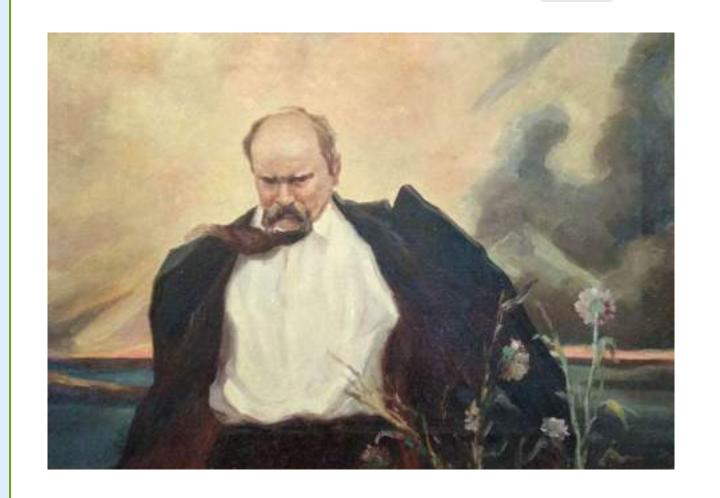

Страшне було те прозріння...

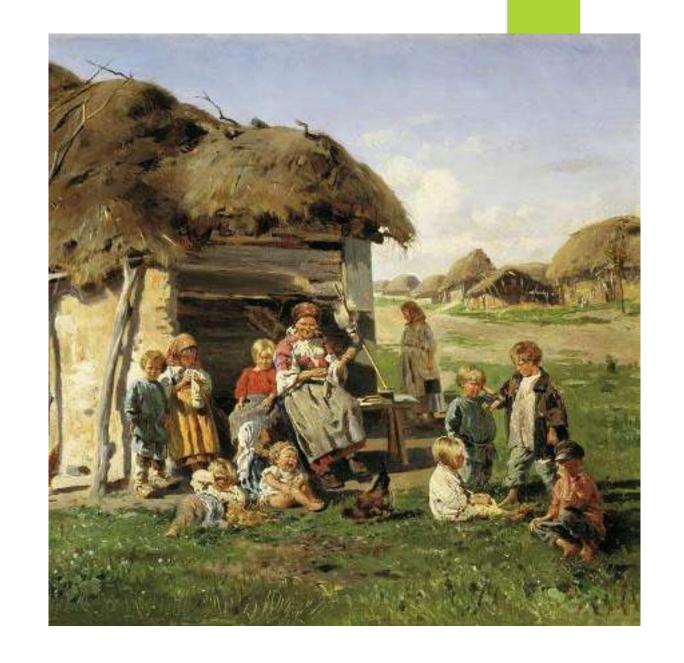
Шевченко придивлявся до інтелігенції...

Виявилося, що більшість із них були задоволені політикою самодержавства і зовсім байдужі до свого краю...

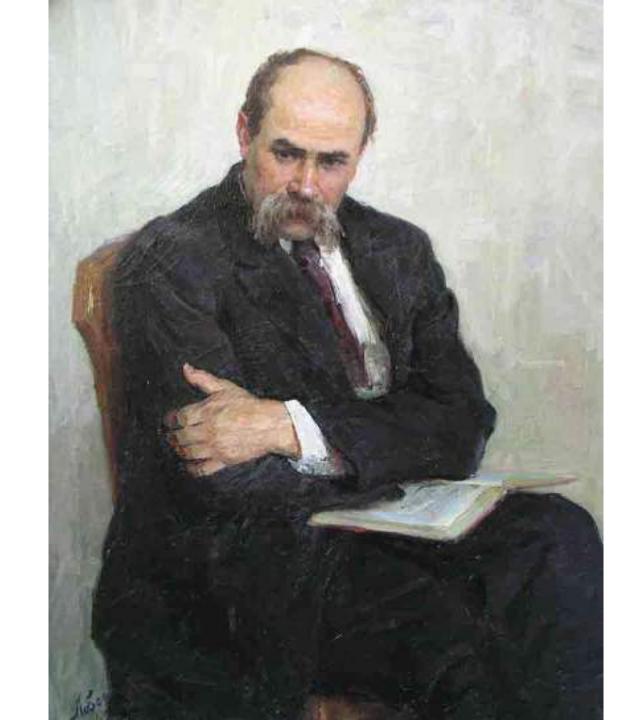
Їх цікавило особисте збагачення, джерелом якого була нещадна експлуатація кріпосницьких селян, своїх же земляків.

Отже, освічені пани не стали національною елітою - розумом і совістю свого народу. Інтелігенція не стала проводирем нації.

Шевченко сам стає рятівником. Як справжній поводир, звертається до всіх, хто здатен чути...

Пише послання «І мертвим, і живим...» — твір рідкісної емоційної напруги.

Послання – це публіцистичний віршовий або прозовий твір, написаний у формі листа чи звернення.

Чому поет використовує жанр послання?

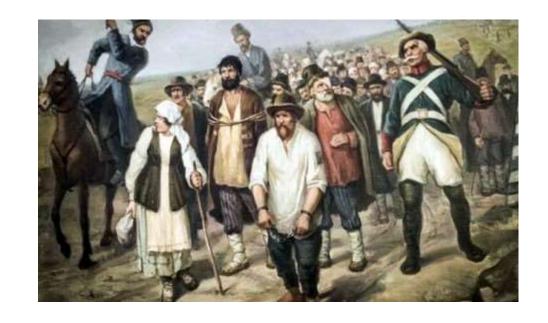
Щоб через пересторогу й прохання пробудити в українців почуття національної гідності і честі

Епіграфом до твору стали рядки зі Святого Письма: «Хто каже: «Я люблю Бога», а ненавидить свого брата, той говорить неправду».

На кого натякає Шевченко?

Шевченко натякає на панів, які говорять, що вони люблять народ і в той же час «деруть» з нього шкуру.

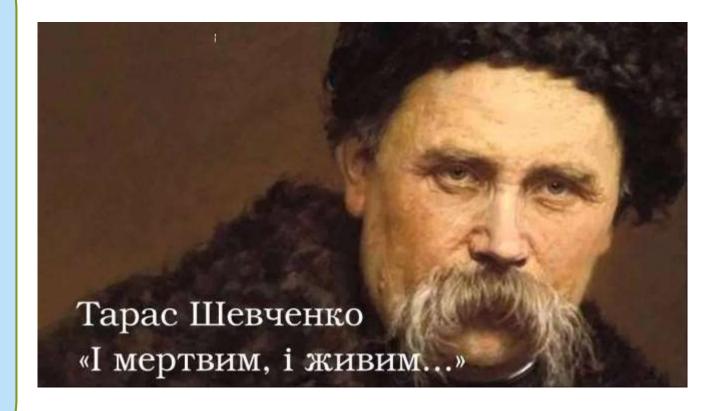
Читаючи назву твору, хто – «мертві», хто – «живі», хто – «ненароджені»?

«Мертві» — предки, «живі» — сучасники поета», «ненароджені» майбутні покоління (мабуть, ми).

Алегорія:

«мертві» - кріпосникипоміщики, «живі» - інтелігенція, <u>«ненароджені»</u> – простий народ, «брати незрячі, гречкосії», поневолені, політично пасивні, не підготовлені до участі в суспільно-політичних змаганнях.

До кого зі своїх сучасників звертається автор?

До конформованої частини української еліти

Конформізм — пасивне, пристосовницьке прийняття головних стандартів у поведінці, безапеляційне визнання панівних порядків, норм і правил, безмовне схиляння перед авторитетами Еліта національна — найбільш підготовлена і згуртована меншість суспільства, його провідна верства, яка усвідомлює цілі, що стоять перед народом (нацією) і скеровує зусилля національної спільноти на їх досягнення.

Проблематика твору:

- ✓ осуд національної байдужості;
- ✓ ставлення до «свого» і «чужого», викриття лакейського схиляння перед чужоземним;
- ✓ засудження конформізму (пристосуванства) значної частини української еліти;
- ✓ критичний перегляд національної історії з метою уникнути помилок державотворення в майбутньому;
 - ✓ Проблема правди і брехні, щирості та лицемірства.

Домашнє завдання:

Вивчити уривок напам'ять. Виписати із твору слова, які стали афоризмами, крилатими висловами.